

Euthanasie bij jongeren met psychiatrische stoornissen

R.A.L. Beekman. R.H. Wichers

Waarom dit onderzoek?

Euthanasie bij jongeren op basis van ondraaglijk en uitzichtloos psychiatrisch lijden leidt tot ethische dilemma's. Wettelijk kunnen Nederlandse jongeren vanaf 12 jaar een euthanasieverzoek indienen. Beperkte wetenschappelijke kennis over dit onderwerp bemoeilijkt een genuanceerde afweging.

Onderzoeksvraag

Wat zijn uitkomsten van euthanasieverzoeken op basis van psychiatrisch lijden van Nederlandse jongeren? Wat zijn kenmerken van jongeren die gedurende een euthanasietraject overleden door euthanasie of suicide?

Hoe werd dit onderzocht?

Onderzoekers voerden een retrospectieve cohortstudie uit, gebaseerd op dossiers van jongeren tot 24 jaar die in de periode 2013-2021 een euthanasieverzoek op basis van psychiatrisch lijden indienden bij het Expertisecentrum Euthanasie.¹ De volgende gegevens werden verzameld: moment van aanmelden, geslacht en uitkomst bij sluiten van het dossier. Uitkomsten waren: patiënt trok zich terug/onvolledige gegevens; euthanasieverzoek afgewezen; overleden door suicide; overleden door stoppen met eten en drinken; en overleden door euthanasie. Overlijden na sluiting van het dossier kon niet worden onderzocht. Van patiënten die overleden door euthanasie of suicide werden gegevens over de psychiatrische voorgeschiedenis verzameld.

Belangrijkste resultaten

In totaal 397 aanmeldingen van 353 unieke patiënten werden geïncludeerd, het merendeel was vrouw (73%) met een gemiddelde leeftijd van 20,8 jaar. Het aantal aanmeldingen steeg van 10 in 2012 tot 74 in 2020. Er resulteerden 12 aanmeldingen (3%; 83% vrouw) in euthanasie. De meeste aanmeldingen werden teruggetrokken door de patiënt (47%) of werden afgewezen (45%). 17 patiënten overleden door suicide (4%; 76% vrouw) en 2 door stoppen met eten en drinken (0,5%).

Alle overleden patiënten hadden een lange psychiatrische voorgeschiedenis. Bij hen waren meerdere actuele of eerdere psychiatrische stoornissen gediagnosticeerd, voornamelijk depressie, autismespectrumstoornis, persoonlijkheidsstoornis, eetstoornis en/of traumagerelateerde stoornis. Zij ondergingen verschillende medicamenteuze en psychotherapeutische behandelingen en hadden frequent zelfbeschadiging, suicidepogingen, crisisopnames en onvrijwillige maatregelen in de voorgeschiedenis.

Hoe zal dit onderzoek ons vak veranderen?

Euthanasieverzoeken van Nederlandse jongeren met psychiatrisch lijden zijn zeldzaam, maar het aantal is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Deze jongeren, merendeels vrouwen, zijn doorgaans ernstig ziek en hebben een hoog suiciderisico; zij verdienen dan ook bijzondere aandacht. Hopelijk ondersteunt de

AUTEURS

Rosalie Beekman

Rob Wichers

E-mail: r.beekman@altrecht.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

kennis uit dit onderzoek klinici om laagdrempeliger in gesprek te gaan over een euthanasiewens. Helaas is onbekend hoe het degenen verging bij wie het verzoek werd teruggetrokken of afgewezen. Vonden zij een weg of liepen zij juist vast in ondraaglijk, uitzichtloos lijden? Dit is fundamentele informatie voor het afwegen van een euthanasieverzoek. De ethische dilemma's rondom euthanasie bij jongeren rechtvaardigen het verzamelen van deze gegevens. Het verhitte debat rondom euthanasie bij psychiatrisch lijden vraagt om feiten en nuance. Dit onderzoek is een belangrijke stap in de goede richting.

LITERATUUR

- 1 Schwersen LJS, Raising SPA, Kammeraat M, e.a. Requests for medical assistance in dying by young Dutch people with psychiatric disorders. JAMA Psychiatry 2025; 82: 246-52.